

Стан Смарагдової мережі в Україні та інших країнах

Віктор Демченко,
д.б.н., експерт проекту з менеджменту,
заступник директора з наукової роботи
Інститут морської біології НАН України

Смарагдова мережа (Emerald Network) — це європейська екологічна мережа територій, що мають особливу природоохоронну цінність. Вона створюється в межах **Бернської конвенції про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі** (1979 р., набула чинності у 1982 р.).

◆ **Розробка Смарагдової мережі** почалася в **1995 році**, коли Постійний комітет Бернської конвенції ухвалив рішення про започаткування цієї ініціативи як пан'європейської мережі охоронних територій.

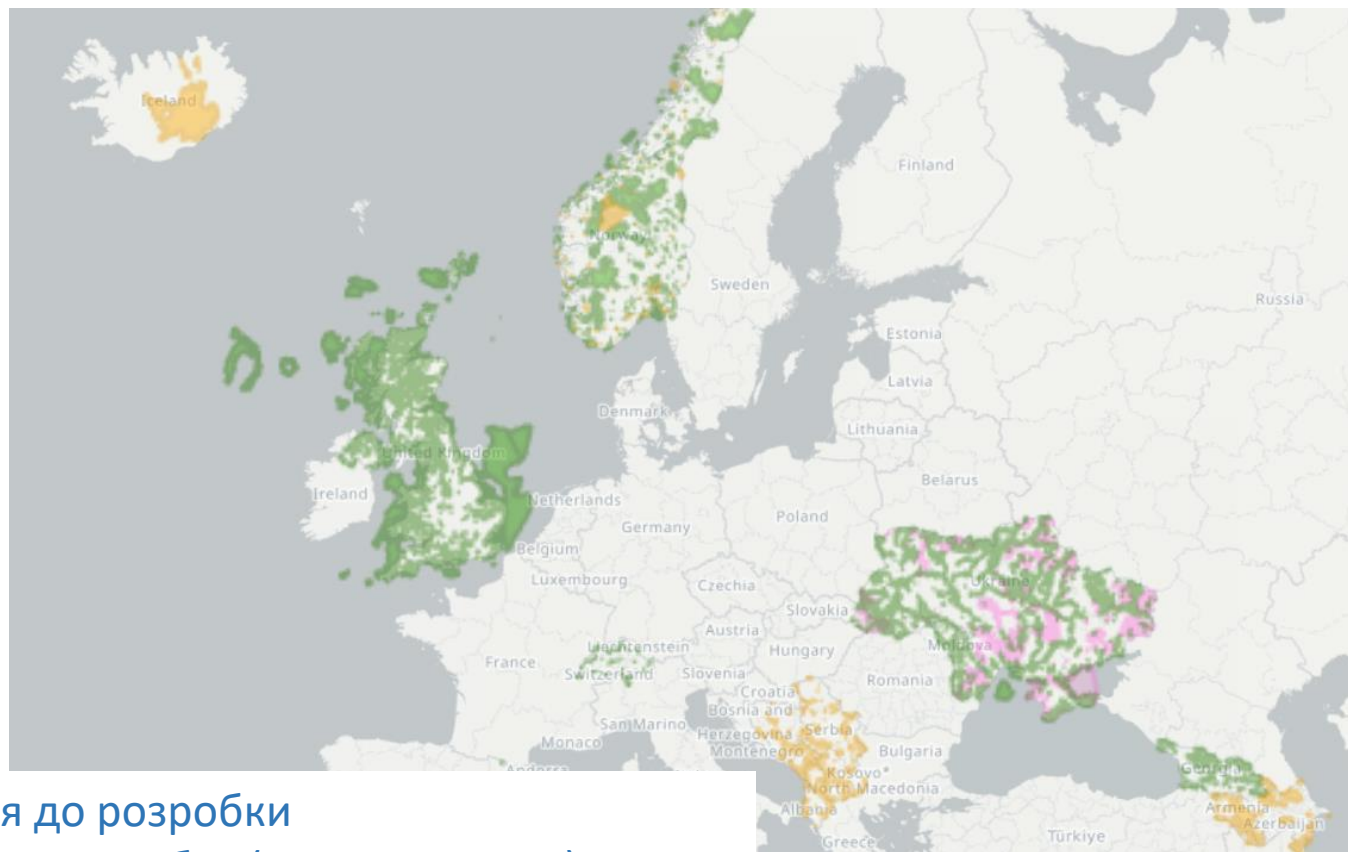
◆ Її завдання — доповнити та розширити систему **Natura 2000** (яка діє в межах ЄС) і охопити країни, що не є членами ЄС, але є сторонами Бернської конвенції.

Історичні віхи розвитку Смарагдової мережі

Рік	Європа	Україна
1979	Підписання Бернської конвенції	—
1982	Набуття чинності Бернської конвенції	—
1995	Створення Смарагдової мережі (рішення Постійного комітету)	—
1996	Початок пілотних проєктів у ЦСЄ та Кавказі	Приєднання України до Бернської конвенції
1998–2002	Розвиток перших пілотних ініціатив	Участь у пілотному проєкті Ради Європи
2000-ні	Формування списків видів та оселищ (Res. 4, Res. 6)	—
2009–2011	Активізація формування мережі в країнах Східної Європи	Початок офіційного відбору територій
2011	—	Затверджено перші 151 територію Смарагдової мережі України
2017	Розширення переліку територій у Європі	Додатково затверджено понад 100 територій
2020-ті	Створено понад 3 тис. територій у 12 країнах	Понад 370 територій, 8,3 млн га суші та акваторій

Країни учасники

Албанія
Андорра
Арменія
Азербайджан
Боснія і Герцеговина
Велика Британія
Грузія
Ісландія
Ліхтенштейн
Молдова
Чорногорія
Північна Македонія
Норвегія
Сербія
Швейцарія
Україна

16 країн долучилися до розробки
2 країни заморозили розробку (Білорусь, росія)
2 країни не розпочали розробку (Туреччина, Монако)

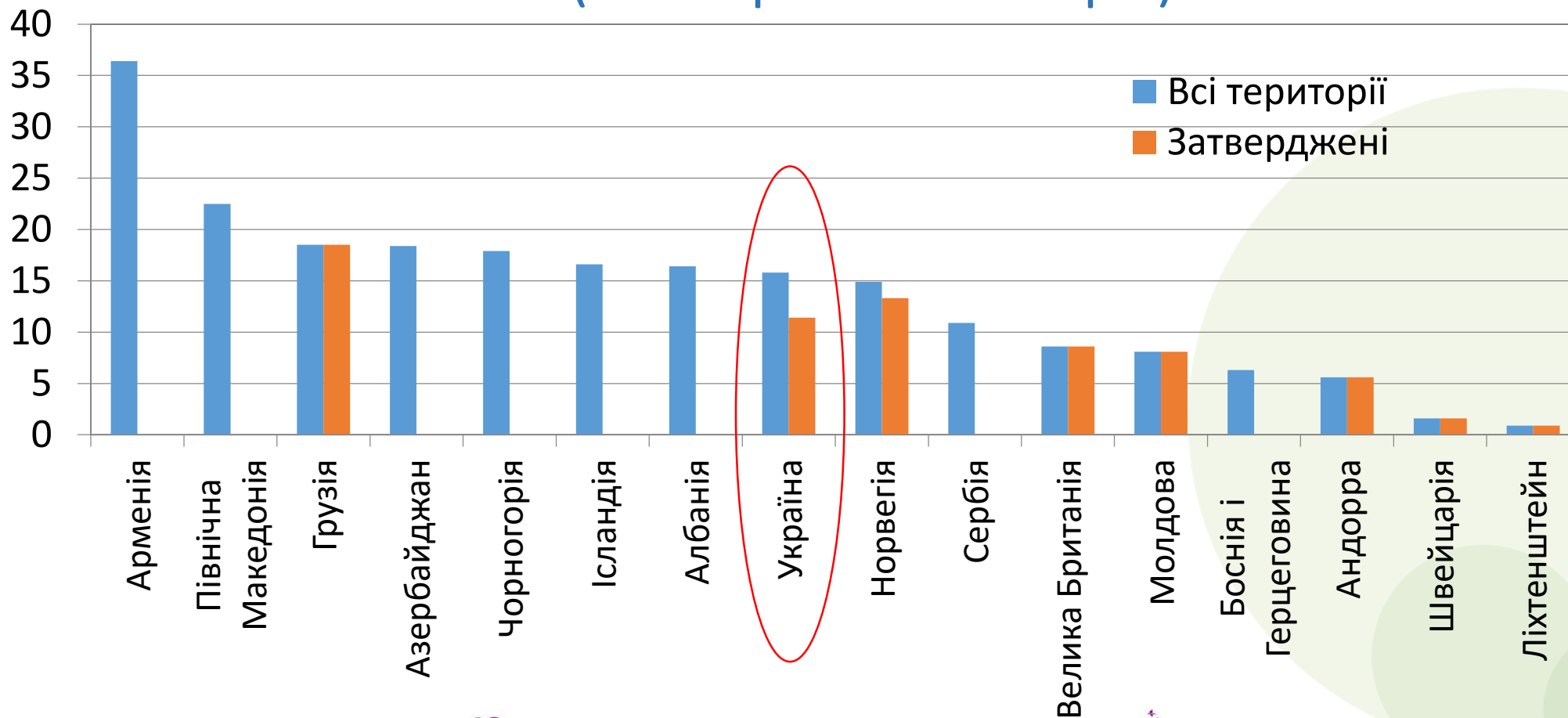
Кількісні показники Смарагдової мережі Європи

	Затверджені	Кандидати	Запропоновані
Кількість територій	2056	365	161
Площа материкових територій (км2)	149130,9	75039,1	26507,7
Площа морських територій, (км2)	162287,3	1079,8	16383,7
Відсоток від площі всіх країн, %	8,5	4,3	1,5

Кількісні показники за країнами

Назва країни	Площа материкових, км2	Площа морських, км2	Кількість територій
Україна	95,354.2	26,685.9	538
Норвегія	48,214.8	3,312.7	706
Велика Британія	20,983.3	131,232.0	943
Ісландія	17,081.5	1.9	5
Азербайджан	15,974.3	805.5	17
Грузія	12,904.1	107.4	66
Арменія	10,826.2	2.4	23
Сербія	9,601.6		61
Північна Македонія	5,797.0		35
Албанія	4,721.3	30.5	25
Боснія і Герцеговина	3,250.5		29
Молдова	2,744.6		61
Чорногорія	2,507.1	46.0	32
Швейцарія	642.5		37
Андорра	26.1		2
Ліхтенштейн	1.4		2

Відсоток Смарагдових територій від площі країни (без морських акваторій)

Особливості територій різних країн

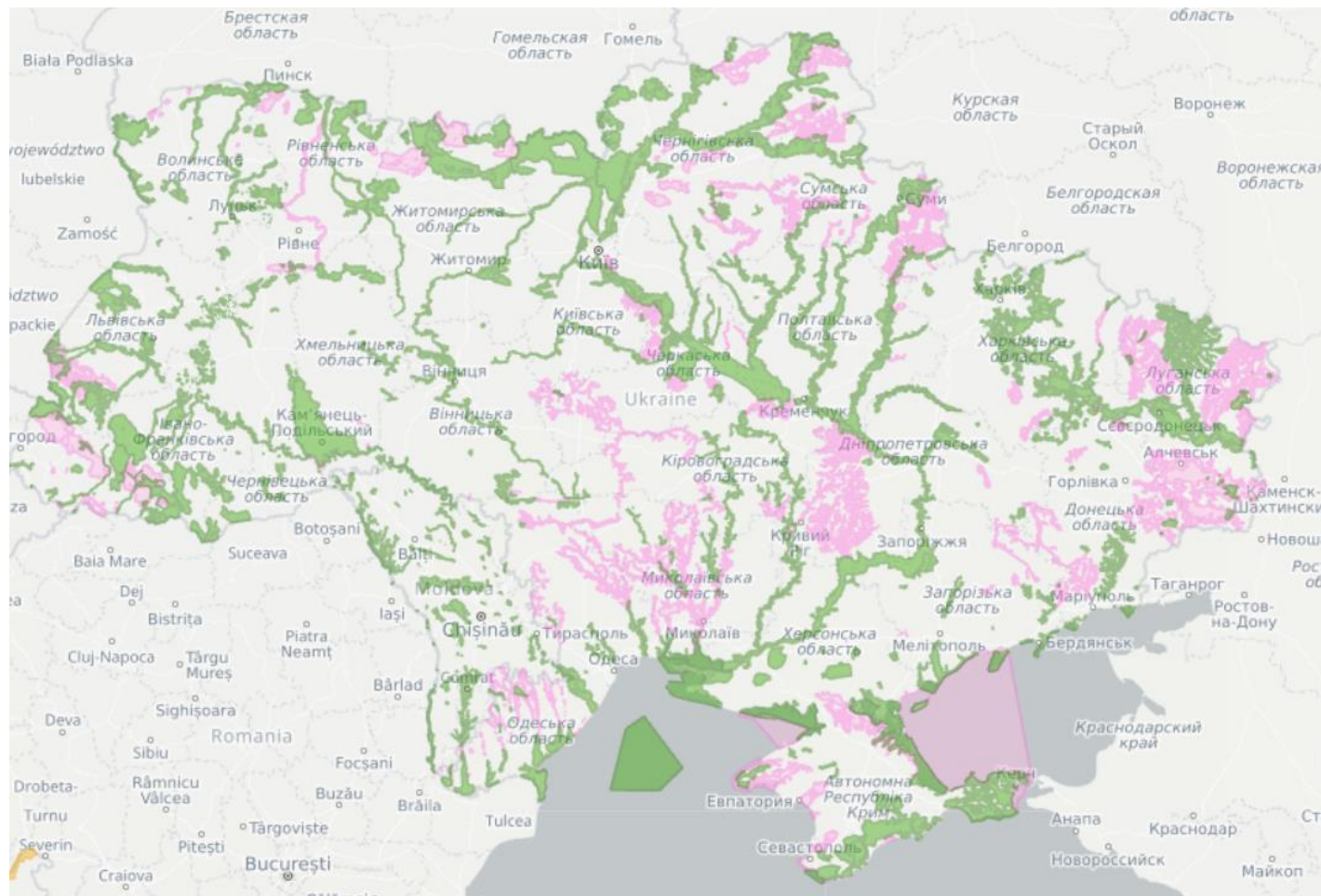
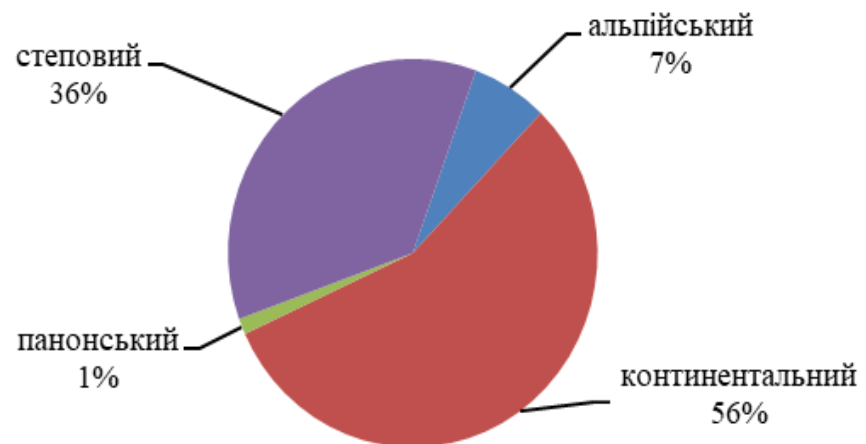
UK0030395 Southern North Sea – 3695054 га

Середній розмір 1 територій – 341 тис. га (Ісландія-лише 5 територій в країні)

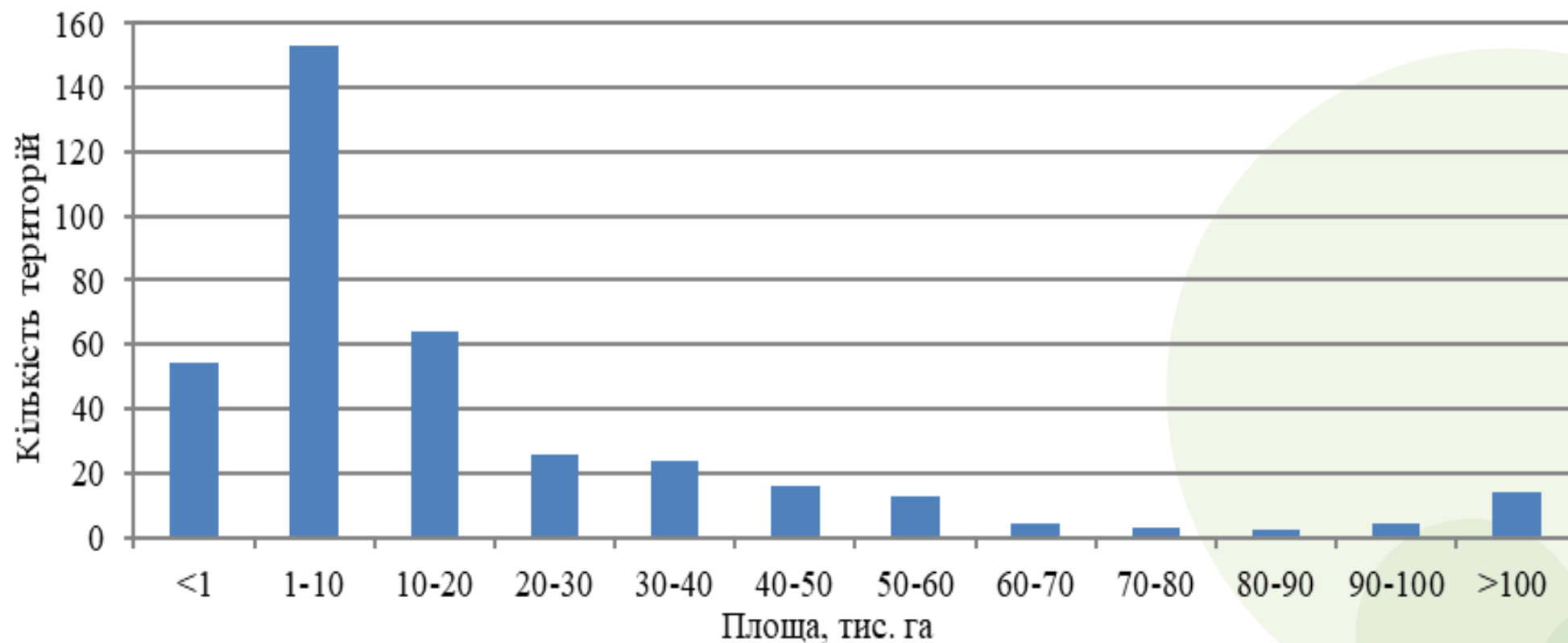
В Україні середній розмір території 22 тис га.

Найбільша кількість смарагдових територій – 943 (Велика Британія)

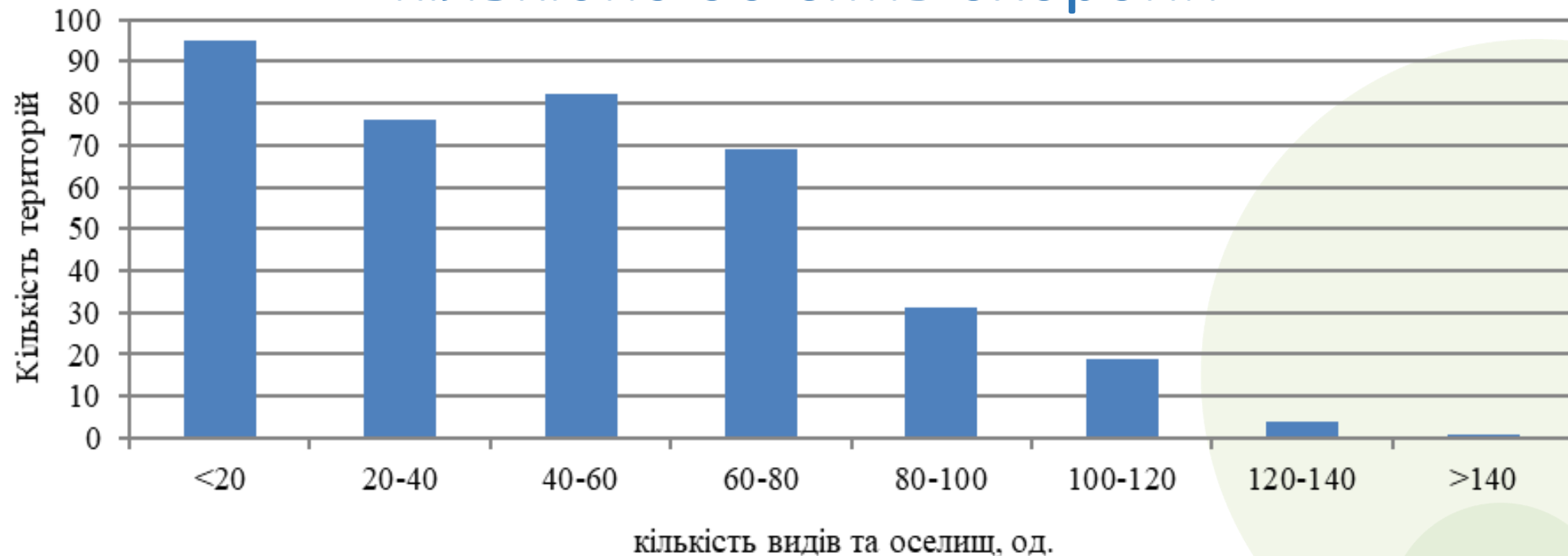
Співвідношення кількості територій Смарагдової мережі України за біогеографічними регіонами

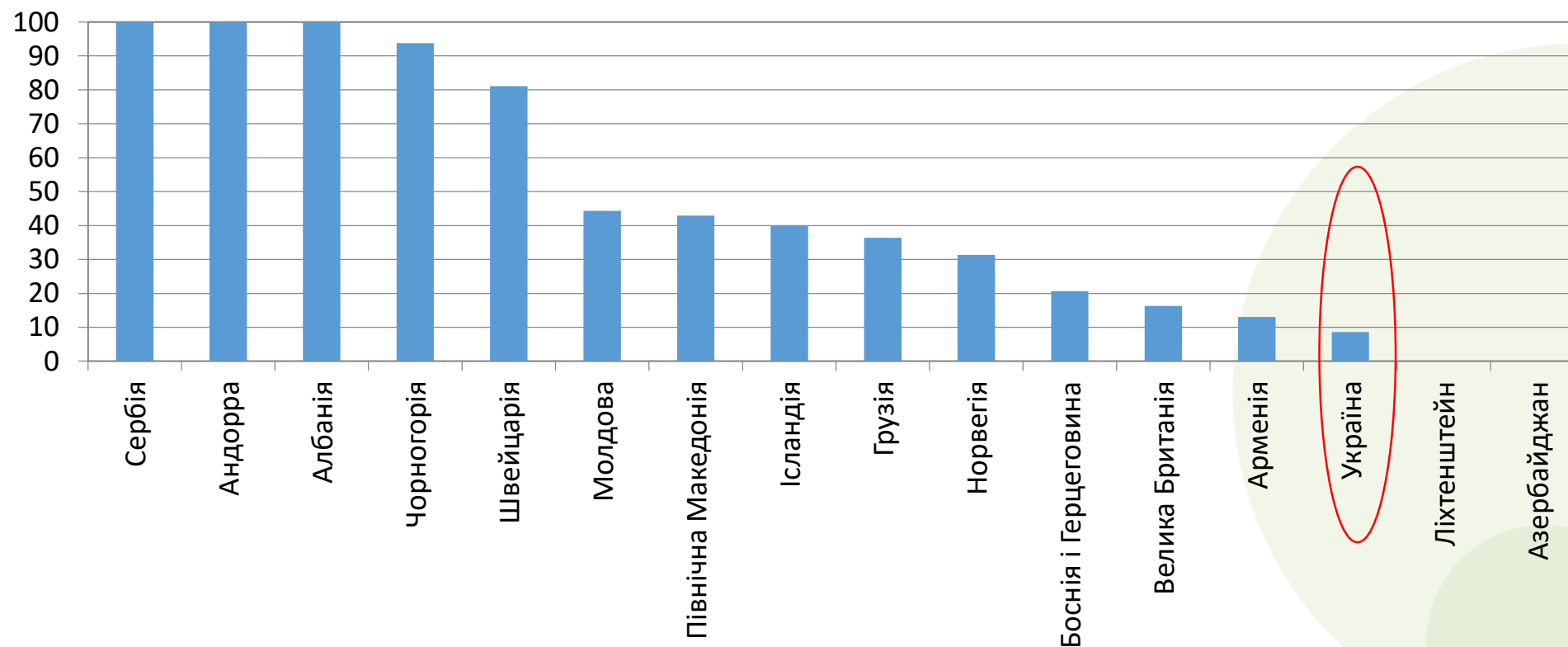
Розподіл кількості територій Смарагдової мережі України за площею

Розподіл територій Смарагдової мережі України за кількістю об'єктів охорони

Частка Смарагдових територій з планами управління (%)

Дякую за увагу!